

Heerhugowaardse Onafhankelijke Partij

Motie

Motie VERWORPEN door de Raad
met 17 stemmen tegen en 9 stemmen
voor.

Agendapunt: 11.

Voorstel nr.: Vaststellen Financiële verordening gemeente Heerhugowaard 2009.

De Raad van de gemeente Heerhugowaard in vergadering bijeen op 26 mei 2009;

Overwegende:

- Dat in de verordening ex art. 212 GW (Uitgangspunten voor financieel beleid, beheer en inrichting financiële organisatie) in artikel 9. Het opnemen van Paragrafen in de begroting wordt voorgeschreven;
- Dat volgens artikel 26. (van de verordening ex art. 212 GW), de verantwoording van de in de begroting opgenomen Paragrafen, in het jaarverslag moet worden opgenomen;
- Dat naar de mening van de H.O.P. het logisch is, dat ook bij tussentijdse rapportages een inzicht wordt gegeven over de opgenomen Paragrafen in de begroting. Dan wordt eigenlijk pas echt de mogelijkheid geboden om tussentijds te komen tot aanpassing van het ingezette beleid;
- Dat nu de tussentijdse rapportages alleen inzicht geven op product- en of programmaniveau en de Raad zelf moet gaan zoeken naar de cijfers welke betrekking hebben op de in de begroting opgenomen Paragrafen. Dit met alle consequenties en afwijkende inzichten die dit met zich meebrengen.

Verzoekt de Raad het college:

- Met ingang van de 2^e rapportage 2009, structureel ook inzicht te geven over de opgenomen Paragrafen van de betreffende begrotingen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de H.O.P.:

C.C. Mertens

C.P.M. van 't Schip-Nieuwboer

R.K. Appers

Raadsvergadering :	26 MEI 2009
Besluit:	CF
Voorstelnummer:	RB 2009 - 041

Agendanr. : 11
Voorstelnr. : 2009-041
Onderwerp : Vaststelling verordening ex. artikel 212 Gemeentewet
(Financiële verordening gemeente Heerhugowaard 2009)

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 17 maart 2009

Beknopt voorstel

Overgaan tot vaststelling van de gewijzigde verordening ex. artikel 212 van de Gemeentewet (Financiële verordening gemeente Heerhugowaard 2009).

Toelichting

Op 21 december 2004 heeft u de "Financiële verordening gemeente Heerhugowaard" vastgesteld. Deze verordening is destijds opgesteld aan de hand van een modelverordening van de VNG (VNG = Vereniging Nederlandse Gemeenten) in het kader van de Wet Dualisering. Veel gemeenten, waaronder de gemeente Heerhugowaard, hebben de modelverordening als leidraad gebruikt voor het opstellen van de eigen financiële verordening. In de praktijk is gebleken dat deze verordening meer regels bevat dan noodzakelijk om de gemeente aan te sturen en uw raad goed te informeren.

Naar aanleiding van de ervaringen van gemeenten in de afgelopen jaren heeft de VNG twee nieuwe voorbeeldverordeningen ex. art. 212 Gemeentewet gepresenteerd, een korte versie en een uitgebreide versie. In de nu vast te stellen verordening is gebruik gemaakt van de korte versie van de VNG. Daarbij is als uitgangspunt de gewenste huidige gang van zaken in onze gemeente gehanteerd.

Na de vast te stellen verordening is een overzicht opgenomen van de bepalingen van de modelverordening versus "onze verordening"

In de verordening zijn tevens de uitgangspunten van de bestuurlijke planning voor het aanbieden en het vaststellen van de documenten uit de planning en controlcyclus opgenomen. Dat betekent dat is vermeld dat uw raad anderhalve maand na het aanbieden een document behandelt c.q. vaststelt. De ervaring is dat dit voldoende gelegenheid biedt een nota ook in commissieverband te bespreken, terwijl er ook tijd genoeg is voor een technische bespreking.

Artikel 212 van de gemeentewet (zie onderstaand kader) stelt dat de raad een verordening opstelt over het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie.

Het doel van artikel 212 GW is dat u de uitgangspunten vastlegt voor de uitvoering van de financiële functie.

Kader artikel 212 Gemeentewet

Artikel 212

1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
  - a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
  - b. grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
  - c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

De verordening

Voor de indeling van de verordening is de inhoud van artikel 212 Gemeentewet gevolgd. Lid 1 van dit artikel stelt dat de financiële verordening de uitgangspunten voor het financieel beleid en de regels voor het financieel beheer moet bevatten. Deze elementen komen terug in de titelindeling van de verordening.

Titel 2 van de verordening gaat over het financieel beleid, titel 4 over financieel beheer en interne controle en titel 5 over de financiële organisatie.

Het eerste lid van artikel 212 Gemeentewet stelt aanvullende eisen aan de inhoud van de verordening. De verordening moet waarborgen dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en interne controle wordt voldaan. Ook deze eisen vindt u terug in de hoofdstukindeling van de verordening. Titel 1 gaat over de verantwoording over de uitvoering van de begroting en titel 3 over de paragrafen bij de begroting en de jaarstukken. Regels over de interne controle staan in titel 4. De interne controle richt zich mede op de rechtmatigheid van de (financiële) beheershandelingen.

Lid 2 van artikel 212 Gemeentewet geeft aan welke regels in ieder geval in de verordening moeten zijn opgenomen. De verordening moet regels bevatten over:

- de doelstellingen, richtlijnen en limieten voor de financieringsfunctie;
- de regels voor de waardering en afschrijving van activa;
- de grondslagen voor de berekening van de tarieven, heffingen en prijzen die gemeenten heffen.

Regels hiervoor zijn opgenomen in titel 2, het hoofdstuk over financieel beleid.

Hieronder worden de begrippen financieel beleid, financieel beheer en financiële organisatie toegelicht.

Financieel beleid

Het financieel beleid omvat de uitgangspunten voor de financiële functie:

- in de eerste plaats zijn dat de algemene uitgangspunten en doelen voor uitoefening, organisatie en werking van de financiële functie en de daarbij behorende informatievoorziening.
- ten tweede gaat het specifiek om uitgangspunten die de budgettaire ruimte beïnvloeden.

Financieel beheer

Het financieel beheer omvat de activiteiten die moeten bewerkstelligen dat de uitvoering van de begroting volgens de gestelde plannen en doelen en binnen de gestelde kaders plaatsvinden en dat de financiële positie daarmee in overeenstemming is. Die activiteiten moeten er voor zorgen dat de financiële situatie onder controle is. Zeker voor de begroting hangen de activiteiten nauw samen met de cyclus van planning & control. Het gaat daarbij niet alleen om de financiële aspecten, maar evenzeer om de programmatische invalshoeken:

welke maatschappelijke effecten worden beoogd en welke prestaties moeten daarvoor worden geleverd?

Financiële organisatie

De financiële organisatie ondersteunt het financieel beheer. Het gaat daarbij:

- ten eerste om de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de raad, het college en de ambtelijke organisatie.
- ten tweede gaat het om de inrichting en het onderhoud van de (administratieve) systemen die de activiteiten en processen van het financieel beheer ondersteunen.

Deze systemen ondersteunen niet alleen de geldstromen (wat mag het kosten), maar ook de prestaties (output). Tot de systemen behoren ook management controlsystemen binnen de ambtelijke organisatie, tussen de ambtelijke organisatie en het college en tussen het college en de raad.

Hieronder volgen nog enkele inhoudelijke opmerkingen over de verordening.

- Titel 1 gaat over de begrotingscyclus.
De raad stelt de kaders voor de uitvoering van de begroting. Hij doet dat vooral door het vaststellen van de programmabegroting en de beantwoording van de 3-w-vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten.
Wij voeren op die basis de begroting uit en zorgen voor de beheersing van deze uitvoering. Vervolgens rapporteren wij aan uw raad op basis van de genoemde drie w-vragen. U bepaalt in de verordening een rolverdeling tussen u en ons college.
- Titel 2 behandelt het financieel beleid.
Hier komen activering en afschrijving, voorziening voor oninbare vorderingen, reserves en voorzieningen, kostprijsberekening, vaststelling hoogte belastingen,

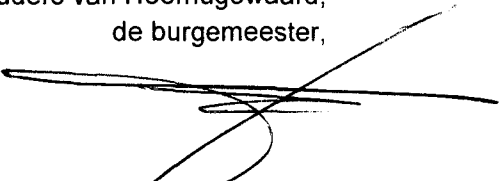

rechten, heffingen en prijzen en financieringsfunctie aan de orde. Deze onderwerpen zijn (in)direct van invloed op de financiële positie van de gemeente. De artikelen in dit hoofdstuk voldoen aan het voorschrift dat de verordening in ieder geval regels stelt voor de kostprijsberekeningen, de waardering van activa en de treasuryfunctie. Ook hier komt de rolverdeling tussen u en ons college naar voren.

- In Titel 3 komen de paragrafen aan de orde.
Welke eisen stelt u aan de inhoud van de paragrafen in aanvulling op de eisen uit het BBV?
- Titel 4 en titel 5 betreft de uitgangspunten voor het financiële beheer en interne controle en de financiële organisatie.
U moet er immers van op aan kunnen dat de aansturing van de ambtelijke organisatie en de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van en binnen de organisatie goed zijn vastgelegd.

Voorstel

Met inachtneming van het bovenstaande en het hierna opgenomen concept van de verordening met de bijbehorende toelichting stellen wij u voor de verordening conform dat concept vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,
de secretaris, de burgemeester,

Advies commissie Middelen d.d. 11 mei 2009:
Bespreekstuk

Nr. 2009 - 041

De raad van de gemeente Heerhugowaard,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouder d.d. 17 maart 2009, nr. 2009 -
gelet op artikel 212 van de Gemeentewet en de relevante bepalingen van het Besluit
Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV),

b e s l u i t :

vast te stellen:

Financiële verordening gemeente Heerhugowaard 2009
(Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het
financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de
gemeente Heerhugowaard)

Titel 1. Begroting en verantwoording

Artikel 1. Programma-indeling

1. De raad stelt in ieder geval bij de aanvang van de nieuwe raadsperiode een programma-indeling vast. Die is van toepassing vanaf het eerstvolgende begrotingsjaar na het aantreden van de nieuwe gemeenteraad tot en met het rekeningsjaar waarin die gemeenteraad aftreedt.
2. De raad stelt per programma vast:
  - a. de doelstellingen en de beoogde maatschappelijke effecten;
  - b. de activiteiten om de onder a. benoemde doelstellingen en maatschappelijke effecten te bereiken;
  - c. de baten en lasten.
3. De raad stelt op voorstel van het college per programma relevante effectindicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk beleid.

Artikel 2. Begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting en jaarstukken wordt een overzicht gegeven van de toedeling van de producten uit de productraming aan de programma's.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie van de begroting en de daarin opgenomen meerjarenramingen wordt van de nieuwe investeringen per jaar per investeringssoort het benodigde investeringsvolume weergegeven, de afschrijvingstermijn en -vorm en de geraamde kapitaallasten per jaar
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven weergegeven.

4. In de jaarrekening worden afwijkingen op de ramingen van de baten en lasten en investeringskredieten in de begroting toegelicht. Het betreft afwijkingen die hoger zijn dan € 25.000 van het productbudget en/ of investeringskrediet.
5. De raadsbegroting wordt elk jaar op uiterlijk 1 oktober aan de raad aangeboden en door de gemeenteraad op uiterlijk 10 november van enig jaar vastgesteld.
6. De jaarstukken worden elk jaar op uiterlijk 15 mei aan de raad aangeboden en door de gemeenteraad op uiterlijk 30 juni van enig jaar vastgesteld.

Artikel 3. Voorjaarsnota

1. Het college biedt uiterlijk 15 mei van het begrotingsjaar de raad een Voorjaarsnota (meerjarenplan) aan over de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren. Bij deze nota worden de bevindingen betrokken uit zowel de viermaands rapportage als bedoeld in artikel 5 lid 2a als de structurele effecten uit de jaarstukken als bedoeld in artikel 2 lid 6.
2. De raad stelt deze nota uiterlijk 30 juni van elk jaar vast.

Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten en begrotingswijzigingen

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de totale lasten, de totale baten en het saldo per programma en het overzicht algemene dekkingsmiddelen.
2. De raad voteert bij de vaststelling van de jaarlijkse begroting de investeringen voor dat begrotingsjaar.
3. Indien het college voorziet dat een geautoriseerd budget als bedoeld in artikel 2 lid 1 of investeringskrediet met meer dan € 100.000 dreigt te worden overschreden, dan wordt dit door het college via de eerstvolgende vergadering van de desbetreffende raadscommissie aan de raad gemeld. Het college geeft daarbij aan op welke wijze aan de raad een voorstel wordt gedaan voor wijziging van het budget, van het investeringskrediet of voor bijstelling van het beleid.
4. Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar die niet in de begroting zijn opgenomen, legt het college voorafgaand aan het aangaan van de verplichting een voorstel tot het voteren van een krediet en de bijbehorende dekking aan de raad voor.

Artikel 5. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de stand van zaken van de begroting van de gemeente na vier maanden en na acht maanden van het lopend jaar. In deze stand van zaken wordt een beeld gegeven van de verwachte financiële uitkomsten en andere beleidsmatige aspecten over het hele lopende jaar.
Een prognose over de vermoedelijke ontwikkeling van de lasten en baten op productniveau over het lopend jaar is onderdeel van de achtmaands rapportage.

2. De tussenrapportages worden aan de raad ter kennisneming aangeboden op de volgende tijdstippen:
  - a. de viermaands rapportage uiterlijk 10 dagen voor de vaststelling van de Voorjaarsnota als genoemd in artikel 3;
  - b. de achtmaands rapportage uiterlijk 10 dagen voor de vaststelling van de raadsbegroting als genoemd in artikel 2 lid 5.
3. De inrichting van de tussentijdse rapportages sluit aan bij de programma-indeling van de begroting.
4. De rapportages gaan in op afwijkingen met zowel een financieel effect als, wanneer daarvoor aanleiding is met maatschappelijke effecten. In de rapportages wordt in ieder geval aandacht besteed aan:
  - a. de baten en lasten per programma;
  - b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
  - c. het resultaat voor bestemming volgend uit de onderdelen a. en b.;
  - d. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
  - e. het resultaat na bestemming volgend uit de onderdelen c. en d.;
  - f. financiële gevolgen van de algemene uitkering;
  - g. de effecten van grondexploitatie;
  - h. de ontwikkeling van de loonkosten en van het budget voor tijdelijk personeel;
  - i. het verloop van het ziekteverzuimpercentage
  - j. de realisering van de speerpunten van beleid;
  - k. afwijkingen tussen realisatie en raming van de investeringskredieten.
5. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten en investeringskredieten in de begroting toegelicht. Het betreft afwijkingen groter dan 25% van het productbudget of het investeringskrediet met een minimum van € 10.000 en/of hoger zijn dan € 25.000.

Titel 2. Financiële beleid

Artikel 6. Waardering & afschrijving vaste activa

In de –nog vast te stellen– Activanota 2009 of de latere actualiseringen daarvan zijn de beleidsregels voor de waardering en afschrijving van activa opgenomen en de wijze waarop de rentecomponent van de kapitaallasten wordt berekend.

Artikel 6a. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor openstaande vorderingen betreffende:
  - a. onroerende zaakbelasting gebruikers;
  - b. onroerende zaakbelasting eigenaren;
  - c. belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten gebruikers;
  - d. belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten eigenaren;
  - e. hondenbelasting; vervalt vanaf 1 januari 2010;
  - f. rioolrechten;
  - g. afvalstoffenheffing.

- wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van een nader te bepalen percentage van de oninbaarheid.
2. Voor de overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van individuele beoordeling door het verantwoordelijke organisatieonderdeel¹ op inbaarheid van de openstaande vorderingen.

Artikel 6b. Reserves en voorzieningen

1. Het college biedt jaarlijks gelijktijdig met de in artikel 4 genoemde Voorjaarsnota de geactualiseerde beleidsnota reserves en voorzieningen (genaamd "De Reservekeeper" met als bijlage "De Pottenkijker") aan.
2. Die nota gaat in op :
  - a. de vorming en besteding van reserves;
  - b. de vorming en besteding van voorzieningen;
  - c. de toerekening en verwerking van rente over de reserves in relatie tot de nota weerstandsvermogen als bedoeld in artikel 9b.
3. De raad stelt deze nota gelijktijdig vast met de Voorjaarsnota.

Artikel 7. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente wordt de systematiek van de kostenplaatsmethode gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten ook de indirecte kosten betrokken, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.
2. Bij de indirecte kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolrechten en de afvalstoffenheffing de compensabele BTW.
3. Op de becijfering van de rentecomponent in de kapitaallasten wordt ingegaan in de activanota, die wordt genoemd in artikel 6.

Artikel 8. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor belastingen, rioolrechten, lijkbezorgingsrechten, marktgelden, legestarieven en eventueel als gevolg van wetgeving nog in te voeren gemeentelijke heffingen.
2. Het college biedt de raad een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de huur en verkoop van onroerende goederen en in het bijzonder de prijzen voor de uitgifte van gronden en erfpachtcanons. De raad stelt de nota vast.

---

¹ Ieder onderdeel binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid heeft aan het college (i.c. onze sectoren en de concernstaf).

3. De besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen worden via ter inzage legging voor de desbetreffende raadscommissies ter kennis van de raad gebracht.

Artikel 9. Financieringsfunctie

In de op 16 december 2008 – of nadien te wijzigen -vastgestelde Treasurynota 2009 zijn de beleidsregels voor alle aspecten van de financieringsfunctie opgenomen.

Titel 3. Paragrafen

Artikel 9a. Paragrafen

1. De begroting en de jaarstukken bevatten in ieder geval de in artikel 9 respectievelijk artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorgeschreven paragrafen.
2. In de paragrafen bij de begroting en de jaarstukken vermeldt het college de verplichte onderdelen uit artikel 10 tot en met 16 van BBV.
3. Naast de in de BBV voorgeschreven onderdelen vermeldt het college in de paragraaf
  - a. Lokale heffingen: de kostenonderbouwing en nader inzicht waaruit de opbouw van de voorgestelde tarieven blijkt ten behoeve van de vaststelling door de raad van de gemeentelijke heffingen en tarieven.
  - b. Weerstandsvermogen: de risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen. Indien deze risico's zich voor gaan doen tussen de data van vaststelling van de begroting en jaarstukken, dan wordt dit in de bestuursrapportages opgenomen. Basis voor hiervoor bedoelde informatie is de systematiek van het inventariseren van de risico's waartoe de raad op 18 december 2007 heeft besloten. De raad heeft in dezelfde vergadering bepaald dat de ratio voor het weerstandsvermogen klasse B (ruim voldoende) is; bij die klasse hoort een ratio van 1,4 – 2,0.
  - c. Financiering: de kasgeldlimiet, de renterisico norm, de financiële positie en financieringsstructuur, de rentevisie en de begrotingsgegevens EMU.
  - d. Bedrijfsvoering:
    - i. de ontwikkeling van de personeelsformatie versus de vaststelde personeelsprognose;
    - ii. de ontwikkeling van het ziekteverzuim versus de jaarlijkse normeringen van personeel;
    - iii. de aanwending van het budget voor de van inhuur van tijdelijk personeel (BTP);
    - iv. de personeelskosten die ten laste komen van grondexploitaties en van investeringskredieten.
    - v. Het college rapporteert in de paragraaf Bedrijfsvoering van de begroting en rekening over de voortgang van de onderzoeken

naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, zoals bedoeld in artikel 213a Gemeentewet.

- e. Grondbeleid: de raad stelt de Nota Grondbeleid vast. Het college biedt zonodig een actualisering van de Nota Grondbeleid 2008 (d.d. 24 juni 2008) aan. In deze nota Grondbeleid is aangesloten bij de bepalingen in het BBV.

Titel 4. Financieel beheer en interne controle

Artikel 10. Administratie²

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afzonderlijke organisatorische eenheden;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de activa, de voorraden, de vorderingen en schulden enz.;
- c. het verschaffen van informatie aan de budgethouders over de uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van calculaties;
- d. het verschaffen van informatie over de door de raad vastgestelde effectindicatoren als bedoeld in artikel 1 lid 3 van deze verordening;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende (management)informatie alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen.

Artikel 11. Interne controle

Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties voor:

- a. de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking,
- b. de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

Bij afwijkingen worden maatregelen tot herstel getroffen.

Artikel 12. Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het college zorgt voor vastlegging van en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

---

² Het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

Titel 5. Financiële organisatie

Artikel 13. Financiële organisatie

Het college zorgt voor besluitvorming over

- a. een éénduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en van een toewijzing van gemeentelijke taken aan afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van verstrekte informatie is gewaarborgd;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van c.q. rechten over baten van toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productenramingen en de productrealisatie;
- f. de regels voor interne opdrachtverlening en interne verrekening van leveringen;
- g. de afspraken met de onderdelen van de gemeentelijke organisatie over te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen, de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en de uitputting van middelen;
- h. de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van werken en diensten. Die regels waarborgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met Europese regelgeving.

Titel 6. Slotbepalingen

Artikel 14. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking per 1 juni 2009. De stukken vanaf het begrotingsjaar 2010 voldoen aan de bepalingen van deze verordening.
2. Deze verordening treedt in plaats van de "financiële verordening gemeente Heerhugowaard" vastgesteld door de raad op 21 december 2004. Deze laatste verordening blijft van toepassing op de relevante aspecten tot en met het rekeningjaar 2009.

Artikel 15. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald onder de naam

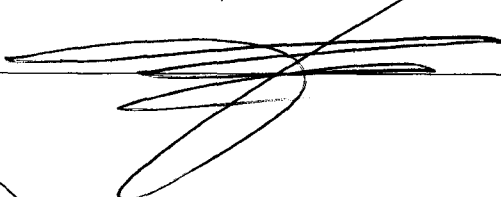
"Financiële verordening gemeente Heerhugowaard 2009".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 26 mei 2009.

de griffier,

de voorzitter,

Overzicht van de bepalen in de modelverordening van de VNG versus de vast te stellen verordening van onze gemeente.

Art.	Modelverordening VNG (uitgebreide versie)	Art.	Verordening Heerhugowaard
1	Definities	-	N.v.t.; Voor de gehanteerde begrippen in de verordening gelden de definities uit de Gemeentewet, de Wet FIDO, het BBV en het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten. De overige begrippen uit de verordening worden in een voetnoot van de verordening gedefinieerd.
2	Programma-indeling	1	Idem
2a	Planning en controlcyclus		N.v.t.; De data voor het aanbieden door het college en het vaststellen door de raad van de diverse documenten zijn in de betreffende artikelen opgenomen.
3	Inrichting begroting en jaarstukken	2	Idem
3a	Kaders begroting	3	Idem – hebben we al: Voorjaarsnota
4	Autorisatie begroting en investeringskredieten en begrotingswijzigingen	4	Idem
5	Tussentijdse rapportage	5	Idem
5a	Informatieplicht	-	N.v.t; Bepalingen zijn geïntegreerd in artikel 4 en 5 van de verordening en in de Treasurynota 2009.
6	Waardering & afschrijving vaste activa	6	Idem: is niet opgenomen in de verordening zelf; verwezen wordt naar de in 2009 nog vast te stellen Activa-nota
6a	Voorziening voor oninbare voorde- ringen	6a	Idem
6b	Reserves en voorzieningen	6b	Idem – hebben we al: Reservekeeper
7	Kostprijsberekening	7	Idem
8	Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen	8	Idem
9	Financieringsfunctie	9	Idem; is niet opgenomen in deze verordening; verwezen wordt naar de op 16 december 2008 vastgestelde Treasurynota 2009.
9a	Paragrafen	9a	In de uitgebreide versie van de modelverordening is per paragraaf een apart artikel opgenomen. In de verordening HHW is de voor de paragrafen gerefereerd aan de verplichte onderdelen op grond van BBV en zijn per paragraaf door de raad aangegeven kaders benoemd.
9b			
t/m			
9h			
10	Administratie	10	Idem

11	Interne controle	11	Idem
12	Misbruik en oneigenlijk gebruik	12	Idem
13	Financiële organisatie	13	Idem
13a	Inkoop en aanbesteding		N.v.t.; onderdeel van artikel 13
13b	Verstrekking subsidies	13b	N.v.t.; hierin is voorzien in de subsidie verordening sector Welzijn
14	Inwerkingtreding	14	Idem
15	Citeertitel	15	Idem

Toelichting op de artikelen

Artikel 1. Programma-indeling

Artikel 1 bevat een aantal bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's worden bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad vastgesteld. Meestal geldt die vaststelling voor enkele jaren, bijvoorbeeld voor een gehele raadsperiode. Indien daartoe aanleiding is, kan de raad de indeling wijzigen.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt in aanvulling hierop dat het college de producten aan de programma's toewijst.

Op grond van artikel 189 Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 Gemeentewet besluiten nemen tot wijziging van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (vierde lid artikel 189 Gemeentewet).

Een programma is gebaseerd op de drie w-vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we daar voor doen en wat mag dat kosten? Vooral voor de eerste twee vragen zijn in de praktijk effectindicatoren nodig. Vanaf de Raadsbegroting 2009 is de begroting voorzien van die indicatoren. Aan de hand van daarvan kan de raad zijn kaderstellende functie vervullen. Ook dienen zij om de raad in de gelegenheid te stellen om de controlerende functie in te vullen; dit gebeurt door de uitkomsten en resultaten van de programma's te beoordelen.

Artikel 2. Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn, in aanvulling op het BBV, bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. In het eerste lid wordt het college opgedragen de productenraming bij de begroting te voegen en de productrealisatie bij het jaarverslag.

In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven.

In het derde lid is bepaald dat de raad behalve in de tussentijdse rapportages ook over de uitputting van de investeringskredieten wordt geïnformeerd in de jaarrekening.

In het vierde lid geeft de raad aan welke afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen zij toegelicht wil hebben in jaarrekening.

Het vijfde en het zesde lid benoemen de uiterste data voor het aanbieden aan en het vaststellen door de raad van de begroting en de jaarstukken.

Artikel 3. Voorjaarsnota

Het artikel bepaalt dat de raad vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de eerstvolgende begroting en de daarin opgenomen meerjarenramingen.

Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten en begrotingswijzigingen

Artikel 4 bevat nadere regels voor de autorisatie van de begroting en investeringskredieten. Autorisatie van baten en lasten vindt plaats op programmaniveau (lid 1). Voor begrotingswijzigingen doet ons college gedurende het jaar voorstellen aan de raad (lid 3). Naast de lopende uitgaven doet de gemeente investeringen. Ook uitgaven voor investeringen moeten worden geautoriseerd. Onderdeel van de jaarlijkse vaststelling van de begroting is ook de votering van de investeringskredieten voor het begrotingsjaar (lid 2). Gedurende het begrotingsjaar kunnen nieuwe investeringsvoornemens op tafel komen die bij het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien. Lid 4 regelt de autorisatie van de investeringskredieten voor deze investeringen.

Artikel 5. Tussentijdse rapportage

Artikel 5, eerste tot en met vierde lid, formaliseert een belangrijk onderdeel van de planning en control. De raad dient namelijk de aard van de informatie aan te geven die het college standaard dient te verstrekken. Op basis hiervan deze informatie kan de raad de uitvoering van de begroting volgen en besluiten of bijsturing nodig is.

Artikel 5 regelt ook wanneer de raad tussentijds over de stand van zaken in het lopende jaar moet worden geïnformeerd. In dit artikel is gekozen voor de frequentie die al enige jaren wordt gehanteerd. De algemene dekkingsmiddelen gaan in op de afwijkingen van inkomsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en verschillen als gevolg van renteontwikkelingen.

In het derde lid van het artikel zijn de kaders voor de inrichting van de tussenrapportages geregeld.

Het vierde lid geeft een opsomming van de onderwerpen waarover de raad in elk geval in de tussenrapportages wil worden geïnformeerd. Basis voor de rapportages is op hoofdlijnen, dus niet te gedetailleerd, en overzichtelijk.

In artikel 5 lid 5 geeft de raad aan welke afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen zij toegelicht wil hebben in de tussentijdse bestuursrapportages.

Artikel 6. Waardering & afschrijving vaste activa

In 2009 wordt een Activanota 2009 vastgesteld. Dat is een actualisering van de in 2003 vastgestelde nota.

Artikel 6a. Waardering oninbare vorderingen

Artikel 6a regelt de in onze gemeente tot nu toe toegepaste praktijk.

De omvang van de voorziening wordt bepaald op basis van de kennis en ervaring van de sector, rekening houdend met de verslaggevingsvoorschriften. Toetsing op de juistheid en volledigheid van de gevormde voorziening vindt jaarlijks plaats bij de accountantscontrole.

Artikel 6b. Reserves en voorzieningen

Een belangrijk beleidsmatig aspect betreft de omvang van het eigen vermogen. Bij ons is dat al een aantal jaren geregeld in de beleidsnota reserves en voorzieningen.

Artikel 7. Kostprijsberekening

Artikel 7 is de grondslag voor de bepaling van heffingen en tarieven zoals die is vastgelegd in artikel 212, lid 2, letter b Gemeentewet. De grondslag voor de hoogte van heffingen en tarieven is namelijk besluitvorming door de raad op basis van de geraamde hoeveelheden en de geraamde kostprijzen. In dit artikel worden de uitgangspunten voor de bepaling van de kostprijzen gegeven.

Artikel 7 lid 1 bepaalt dat naast de direct aan een product toe te rekenen kosten ook de indirecte kosten die rechtstreeks samenhangen met de vervaardiging van het product worden meegenomen voor de kostprijsbepaling.

Artikel 229b lid 2 Gemeentewet stelt dat bijdragen aan bestemmingsreserves en voorzieningen die nodig zijn voor de vervanging van de betrokken activa bij de berekening van de kostprijs en dus bij de bepaling van het tarief of de heffing mogen worden meegenomen.

Op grond van lid 2 moeten ook worden meegenomen de compensabele BTW voor de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. De begroting en rekening zijn exclusief deze BTW. Voor dit soort heffingen is in de wet bepaald dat ze wel meegenomen mogen worden in de kostprijsberekening, omdat de gemeente deze kosten wel heeft, ook al wordt de BTW gecompenseerd.

De rentecomponent in de kapitaallasten is van invloed op de lasten maar ook op de kostprijs. Het rentepercentage is van invloed op de kostprijs. Hoe hiermee in onze gemeente wordt omgegaan, wordt geregeld in de activanota.

Artikel 8. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten en leges is een bevoegdheid van de raad die niet kan worden gedelegeerd (art. 156 Gemeentewet). Het eerste lid van het artikel bepaalt dat de raad de tarieven voor de belastingen, rioolrechten en afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges vaststelt. Omdat er op kabinetsniveau een discussie speelt over het al niet invoeren van een andere gemeentelijke heffing en het mogelijk vervallen van huidige heffingen, wordt hierin voorzien door het opnemen van de passage "en eventueel nog in te voeren gemeentelijke heffingen". Formeel is de afvalstoffenheffing ook een belasting en valt dus onder het criterium belastingen. De hondenbelasting wordt vanaf 2010 niet meer geheven in onze gemeente.

Het tweede lid gaat over de omgang met de prijzen van de verhuur en verkoop van onroerend goederen en in het bijzonder de prijzen voor de uitgifte van gronden en erfpachtcanons. Voor dit laatste onderdeel verschijnt in het eerste halfjaar van 2009 een nota Grondprijzenbeleid.

Het vaststellen van de prijs voor een gemeentelijke dienst of de levering van goederen of werken (welke niet vallen onder artikel 229 Gemeentewet) is een privaatrechtelijk besluit. Dergelijke besluiten zijn een bevoegdheid van het college (artikel 160 1^e lid letter e). Daar waar bij het vaststellen van de prijs voor een gemeentelijke dienst of de levering van goederen of werken een publiek belang in het geding is en de prijzen lager dan marktconform worden vastgesteld is het aan de raad om het publiek belang te definiëren.

Het derde lid bepaalt op welke manier besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen ter kennisneming aan de raad worden aangeboden.

Artikel 9. Financieringsfunctie

Korthedshalve wordt verwezen naar de recentelijk vastgestelde Treasurynota 2009.

Artikel 9a. Paragrafen

Artikel 9 en 26 van het BBV bepalen dat de begroting en de jaarstukken een aantal voorgeschreven paragrafen bevatten. In het BBV staat in artikel 10 tot en met 16 welke onderdelen de paragrafen in elk geval moeten bevatten.

In het derde lid van dit artikel zijn per paragraaf de onderdelen opgenomen waarvan de raad eerder heeft aangegeven dat deze in ieder geval onderdeel uitmaken van de paragrafen.

In artikel 9 lid 3a is het inzicht in de kostenonderbouwing en nader inzicht in de opbouw van de voorgestelde tarieven benoemd. Artikel 229b Gemeentewet en artikel 15.33 Wet milieubeheer stellen randvoorwaarden aan de hoogte van de meeste tarieven en heffingen. Behalve tarieven voor het geven van gemakkelikheden en belastingen mogen de tarieven en heffingen niet het bedrag van de geraamde kostprijs te boven gaan. Voor het vaststellen van de hoogte van de verschillende tarieven en heffingen heeft uw raad dus inzicht nodig in de kostenonderbouwing en/of de wijze waarop de voorgestelde tarieven zijn opgebouwd.

In artikel 9 lid 3b staat op welke wijze in onze gemeente, op grond van een raadsbesluit, wordt omgegaan met de inventarisatie van de risico's en met de omvang van ons weerstandsvermogen.

Artikel 9 lid 3c regelt met betrekking tot de paragraaf Financiering over welke zaken de raad in ieder geval bij de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden.

Het domein van de ambtelijke organisatie is de verantwoordelijkheid van het college. Beleid op dit gebied wordt in de eerste plaats vormgegeven door het college. In artikel 9 lid 3d zijn de onderwerpen opgenomen waarvan de raad heeft aangegeven daarover geïnformeerd te worden.

Een belangrijke taak van een gemeente is het daadwerkelijk ingrijpen in de ruimtelijke ordening door zelf vastgoedlocaties te (laten) ontwikkelen. De uitgangspunten van het financieel beleid ten aanzien van het grondbeleid horen bij de raad thuis.

Artikel 9 lid 3e regelt dat het college zo nodig een actualisering van de Nota grondbeleid 2008 aan de raad ter vaststelling aanbiedt.

Artikel 10. Administratie

In dit artikel worden de kaders gegeven voor de inrichting van administratie. In hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens moeten worden vastgelegd en aan welke eisen die moeten voldoen.

Deze verordening gaat niet in op de regels en activiteiten die voor de uitvoering nodig zijn. Dat is een taak van het college. Die moet deze zaken wel in een besluit vastleggen voor de aansturing van de ambtelijke organisatie.

Artikel 11. Interne controle

De door de raad benoemde accountant (art. 213 Gemeentewet) toetst jaarlijks van de gemeenterekening of deze een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen rechtmatig zijn verlopen. Artikel 11 draagt het college op maatregelen te treffen waarmee gedurende het jaar of voorafgaand aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administratie een getrouw beeld geven. Dat geldt ook voor de toets of de financiële beheershandelingen die aan de baten en lasten en aan de balansmutaties ten grondslag liggen rechtmatig (zijn) verlopen.

Deze onderzoeken in dit artikel omvatten niet de interne onderzoeken van het college naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. De regels hiervoor zijn opgenomen in de verordening artikel 213a Gemeentewet.

Artikel 12. Misbruik en oneigenlijk gebruik

Artikel 12 bepaalt dat in de gemeentelijke regelingen en werkprocedures voldoende maatregelen worden getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen te beperken.

Artikel 13. Financiële organisatie

In dit artikel staan de uitgangspunten voor de inrichting van de financiële organisatie, waaraan het college bij het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moeten geven. Deze criteria zijn de kaders waaraan het college zich moet houden. In de onderdelen a, b, c en d wordt het college opgedragen bepaalde van deze regels die de financiële organisatie betreffen vast te leggen in besluiten. Onder letter e wordt het college opgedragen de kostenverdeelsleutels voor het toerekenen van kosten aan producten vast te leggen

Onder letter h is bepaald dat het college moet zorgen voor het opstellen van regels voor de aanbesteding van werken en inkoop van goederen en diensten, uiteraard binnen de Europese regelgeving. Ons aanbestedingsbeleid is vastgelegd in het collegebesluit van 15 januari 2008: "Inkoop en aanbestedingsbeleid gemeente Heerhugowaard".

Door de vastlegging van de regels kan de accountant bij zijn controle van de rekening nagaan of de interne en de Europese regelgeving zijn nageleefd. Het is een onderdeel van de rechtmatigheidstoets. De accountant beoordeelt hiervoor eveneens het systeem van interne regels.

Artikel 14. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in de plaats van de vorige op grond van het oude artikel 212 Gemeentewet opgestelde verordening. De verordening is van toepassing op alle stukken van begrotingsjaar en latere jaren. Omdat de verordening in het lopend jaar wordt vastgesteld, is die van toepassing op het eerstvolgend begrotingsjaar. De jaarstukken van het nog lopend begrotingsjaar moeten nog voldoen aan de bepalingen uit de oude verordening.